

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ograke dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četr leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 34 K, za pol leta 12 K, za četr leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četr leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuge dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročne brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za osnanila se plačuje od piterostopne peti-vrste po 12 h, če se ozanila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvole frankovati — Kopiji se ne vracajo. — Uredništvo in upravljanje je v Knaseljovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstr., upravljanje pa v pritličju. — Upravnemu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, osnanila, t. j. administrativne stvari

Uredništva telepon št. 34.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Posamezne številke po 10 h.

Upravnemu telepon št. 85.

Nekoliko obračuna.

II.

Razmere na Kranjskem so take, da zahtevajo skupnega dela vseh svobodomiselnih elementov proti klerikalizmu. Streti premoč klerikalizma ali jo vsaj kolikor mogoče omejiti, to je danes prva in najpoglavitnejša naloga vseh svobodomiselnih strank na Kranjskem, zakaj če se to ne doseže, bo klerikalizem zatrl ne le narodno-napredno, marveč tudi socialnodemokratično stranko.

Narodno-napredna stranka je vedno stala na tem stališču in mislo se po tem ravnavi. Opetovano so se v zadnjih letih križali naši međi z međi socijalnih demokratov, ali tudi pri teh konfliktih nismo nikdar pozabili, da je vse polno interesov, ki so skupni narodno-napredni in socialnodemokratični stranki, da to, kar nasloči, pri sedanjih industrijskih razmerah na Kranjskem še ni tako vazo in aktualno, kakor to, kar imamo skupnega.

Pri minoli volitvah pa so se na strani socijalnih demokratov pojavile stvari, glede katerih je treba, da se odkritočrno pomenimo.

V minoli volilni dobi je vodstvo socijalno demokratične stranke popolnoma pozabilo, da je največji in najnevarnejši sovražnik socijalno-demokratične stranke — klerikalizem.

Vsa vojska tega vodstva je bila naperjena proti narodno-napredni stranki. Na shodih in v „Rdečem praporju“ je to vodstvo streljalo samo na župana Hribarja in na naprednjake. Če bi bili socijalni demokrati v teh dneh čitali samo „Rdeči Prapor“, bi bili komaj vedeli, da je Kregar klerikalni kandidat. „Rdeči Prapor“ je puščal svoje bralce popolnoma neinformirane o prizadevanjih in o počenjanju klerikalcev. Klerikalci so v prvi vrsti iskali zaslombe med delaveci, lovili pred vsem volilce, ki bi jih mogli eventualno so-

cialni demokratje dobiti na svojo stran, a vodstvo socialne demokracije se ni zmenilo za to, nego osredotočilo vse moči na boj zoper napredno stranko.

Tudi ton, v katerem je pisal „Rdeči Prapor“, je bil tak, da kaj takega nismo pričakovali. Mi smo pisali vseskoz dostenjno o socialnih demokratih in s tisto spoštljivostjo, ki jo zasluži stranka spodobnih ljudi, kakor so socijalni demokratje.

„Rdeči Prapor“ pa je postopal drugače. Časih je napravil celo vtisk, kakor bi bil le rdeče pobaranca izdaja „Slovenca“.

S takim početjem je vodstvo socialne demokracije indirektno podpiralo klerikalce. Če bi bil kdo od klerikalcev zahteval 10.000 kron za tako podporo, bi jo bili lahko dali, ker toliko je bilo najmanj vredna. Da so klerikalci toliko delavstva uveljena svojo stran, to je v veliki meri zasluga „Rdečega Praporja“.

Tudi postopanje vodstva pri ožji volitvi je bilo tako, kakor bi ne bilo smelo biti. Povsod drugod so izdali socialni demokratje parolo, naj nujihovi volilci pri ožjih volitvah glasujejo proti klerikalcem. Logično bi torej bilo, da je to storilo tudi ljubljansko vodstvo in tudi v lastnem interesu socijalnodemokratične stranke bi to bilo, saj bi s tem primoral izvoljenega poslanca, da se pri svojem delovanju nanje ozira, da bi zavzel tako stališče, kakor na primer dr. Steinwender.

No, ljubljansko vodstvo je sklenilo drugače. Odločilo je, da se socijalne demokratje ne smejo udeležiti ožje volitve in je poskusilo svoj sklep uveljaviti z nečuvenim terorizmom. Grozilo je, da pahne iz stranke in postavi na sramotno oder vsakega, kdor se ne bi pokoril rečenemu sklepu. To sta si morala Šusteršič in Krek meti roke, ko sta izvedela za ta sklep.

Postopanje vodstva je bilo tako, da je naletelo na ener-

gičen odpor v socialno demokratični stranki sami. Socijalni demokratje so izprevideli, da postopa vodstvo tako, da napeljuje s tem vodo na klerikalni mlin in čut pravičnosti jim je reklo, da to ne sme obvezljati.

Nimamo pravice, so vtrkati v notranje zadeve socialnodemokratične stranke in zato nočemo razpravljati o tej revoluciji v stranki, nego se hčemo omejiti le na konstatiranje dejstva, da se vodstvo ni upalo izvesti svojih groženj.

Tudi sedaj po volitvah nadaljuje „Rdeči Prapor“ svojo vnoj zoper napredno stranko, z očitno sovražnostjo in z veliko hudoobjo. Na vse načine skuša vodstvo socialnodemokratične stranke vzbudit mnene, da ima večino volilcev na svoji strani in da je Kristan le padel vsled nerdenosti pri volitvah. Vodstvo socialno demokratične stranke trdi, da kakih 300 volilcev ni vpisanih v volilni imenik. Zakaj jih pa ni reklamiralo? Izpuščeni so bili tudi narodnonapredni volilci, celo ljudje, ki imajo v sosesčini magistrata hiše in trgovine. Vodstvo toži, da njegovim volilcem niso bile dostavljene legitimacije.

Zakaj pa niso prišli ponje? Kako neutemeljene in krivične so te dolžitve, kaže pač najbolje dejstvo, da je voda izpostala glasovnice za ožjo volitev po pošti in da c. kr. pošta še več volilcev ni mogla najti, nego je na magistratu zaostalo legitimacij.

Vse to strupeno zabavljanje „Rdečega Praporja“ ima le namen, pretrotiti socialne demokrate in jim prikriti, da jih je „Rdeči Prapor“ grdo farbal, ko jim je predstavljal zmago gosp. Kristana kot popolnoma zagotovljeno. Ni izključeno, da je gosp. Kristan res tako misil, ali utemeljeno njegovo upanje ni bilo, kajti na to ni smel računati, da ga bo volila inteligence, in nobene pravice ni imel, prištevati svoji stranki glasove politično indiferent-

nih ljudi. Če je to storil, je to le dokaz politične kratkovidnosti.

Povedali smo to odkritočrno in brez ovinkov, ker tudi v tem trenutku nismo pozabili na velike skupne interese, ki vežejo narodno-napredno stranko in socialne demokrate. Ti so postali zdaj v državnem zboru velik faktor in mi se tega odkritočrno veselimo. Želimo pa tudi, da pride doma med nami do jasnosti. Povsod brusijo zdaj sablje proti socialnim demokratom, mi pa s temi prizadevanji ne moremo simpatizirati, ker je naše globoko prepričanje, da se morajo meščanske stranke socializirati in se približati socialnim demokratom. Vemo, da pride še do boja med narodno-napredno stranko in med socialnimi demokratimi, vemo, da bo težak, a vodili ga bomo vedno po načelu, ki se ga je držal veliki Pitt v boju zoper Palmerstona. Mi se bojujemo proti njemu, a smo ponosni naših.

O bodočem državnem zboru

Dunaj, 30. maja. V poletnem zasedanju predloži vlada državnemu zboru razen proračunskega provizorija in zakona o kovanju jubilejnega denarja tudi zakon o triodstotnem zvišanju carine v Turčiji. Po konstituiranju zbornice poda ministrski predsednik programatično izjavjo, o kateri se razvije debata. Ta izjava bo nadomestovala adreso.

Černovice, 30. maja. V Bukovini izvoljeni rumunski poslanci se ne zdržijo več v skupen klub. Posl. Onciu ostane divjak, poslanci grof Bellegarde, Hormuzaki, Izopescul in Simionovici se pridružijo nemški agrarni stranki, varujoč svoje samostojno narodno stališče. To pa store le tedaj, ako nemška agrarna stranka ne sprejme v svoj program izjemnega stališča za Galicijo in Bukovino.

Dunaj, 30. maja. Zastopniki nemških strank, ki pridejo v poštev-

pri sestavi nemškega kluba, so sklenili, da ne sprejmo v klub treh dunajskih svobodomiselnih poslancev dvornega svetnika Kurande, barona Hocka in dr. Ofnerja, in sicer prvega in zadnjega zaradi židovske vere, barona Hocka pa zato ne, ker je njegovo politično naziranje skoraj socijalno-demokratično. Kaj se zgodi s poslancem dr. Lichtom in prof. Redlichom, ki sta tudi Žida, se še ne ve.

Načelništvo v senemškega društva je sklenilo, da Vsenemci ne smejo pristopiti k novemu nemškemu klubu.

Praga, 30. maja. Včeraj se je konstituirala češka agrarna stranka. Za načelnika je bil izvoljen poslanec Pražek. Stranka pristopi českemu klubu.

Proporcionalne volitve v Galiciji.

Lvov, 30. maja. Proporcionalni in dvojni volilni sistem se je v Galiciji popolnoma ponesrečil, tako da zahteva vse poljsko časopisje, naj se v novem parlamentu takoj spravi na dnevni red spremembega tega volilnega sistema.

Ogrski socialisti za splošno volilno pravico

Budimpešta, 30. maja. Socijalni demokratje nameravajo prirediti cesarju svečan sprejem pri njegovem prihodu v Budimpešto. Na kolodvor pridejo v velikih množicah ter bodo pred cesarjem demonstrirali za splošno volilno pravico, obenem pa proslavljali zmago svojih avstrijskih tovarišev.

V Srbiji ni krize.

Belgrad, 30. maja. Uradno se naznana, da so vse vesti v inozemskem časopisu o kaki krizi v ministru popolnoma neutemeljene. Poslanik dr. Milovanović ni prišel zaradi kake krize iz Rima ter tudi ni bil pri kralju, temuč ga je sprejel le ministrski predsednik dr. Pasić, da mu je dal potrebna navodila za mirovno konferenco v Haagu.

LISTEK.

Charles Darwin.

Dne 19. aprila 1882. se je odigrala v Dawnu pri Beckenhamu (Kent) žaloigra, ki je pretresla vse svet. Tadan so se namreč končale živiljenjske prenosove v enim največjih naravoslovcev, v univerzalnem geniju, ki je s svojim razumom, s svojimi znanstvenimi razpravami in razkritji prizadel velikanski preobrat v naravoslovju in filozofiji. Umrl je Charles Darwin.

Letos torej obhajamo 25letnico prehitre smrti tega duševnega velikana in ob tej priliki se mi zdi dobro in pravično, se nekoliko ozreti po njegovem delovanju in živiljenju.

Rodbina Darwinston je bila že pred Charlesom znana zaradi njenega člena Erazma Darwina, zdravnika in naravoslovca, ki je istodobno, kot Et. Geoffroy St. Hilaire v Franciji in Goethe v Nemčiji zastopal mnenje, da so premembe v organskem in neorganskem svetu nastale po naravnih zakonih in ne vsled čudnih naključij.

Že ta je izdelal ogrodje za nadaljnje razprave svojega vnuka Charlesa, kajti Erazem je že 1. 1794—98, ko je pisal knjigo „Zoonomia, or the laws of organic life“ izdelal ves sistem razvojne teorije, podedovanje, prilagodenje, brambne pripomočke rastlin in živalij, spolski izbor za pleme, vse to dobimo že pri Erazmu Darwinu.

Charlesov oče, Rob. Waring Darwin, je bil tudi zdravnik, kot naravoslovec ni postal znamenit.

Temu se je rodil 12. feb. 1809. sin Charles Robert, poznejši slavni naravoslovec.

Ampak kot pri premnogih drugih slavnih možeh, se tudi Charlesu v mladosti ni veliko poznašo, kako večlik da bo v bodočnosti.

L. 1825. je prišel slednjic na univerzo v Edinburgh, študirat kot njegov brat medicino. Vendar ni ostal dolgo medicinac, naravoslovje ga je vleklo vedno hujše nase, popustil je zdravilstvo in se oklenil z veliko pridostojno naravoslovja, tako, da je leta 1831. dosegel prvo akademično stopnjo (Bachelor of Arts.).

Še istega leta je nastopil petletno ekspedicijo okoli sveta. S Titzroyem,

kapitanom ladije „Beagle“ je obiskal Brazilijo, Magalhaensovo cesto, zahodno obalo južne Amerike in otoke v Velikem oceanu. V oktobru leta 1836. se je vrnil s tega potovanja, ki je imelo zanj tako velikanski pomen.

Sam pripoveduje o tem potovanju v predgovoru k knjigi „On the origin of species by means of natural selection“ takole:

„Ko sem na krovu „Beagle“ kot naravoslovec dosegel južno Ameriko, me je opazovanje razdelitve organičnih bitij južne Amerike in geološko razmerje med sedanjimi in prejšnjimi prebivalci tega dela sveta zelo osupnilo. Ti fakti bi mi, kakor se mi je zdelo, mogli nekoliko osvetiti nastoj vrst (species, kind), to skrivnost vseh skrivnosti, kakor ga je imenoval eden izmed naših največjih filozofov. Po svoji vrnitvi, l. 1837. sem se domislil, da bi se kaj o tem vprašanju dalo dognati s potrebljivim zbiranjem vsakovrstnih faktov, ki bi v kakem razmerju bili k temu vprašanju. Po petih letih sem si dovolil, natančneje o stvari premišljevati in spisal sem nekaj opomb o tem. Pozneje (1844) sem jih povečal v skico s skepmi-

izvajanjem, ki so se mi zdela mogoča in verjetna. Od tedaj pa sem se s to stvarjo pečal . . .“ Plod njegovih raziskovanj je bila leta 1859. izdana knjiga z zgornjim naslovom.

Med tem časom, to je od 1836. pa do 1859. pa je izdal Darwin še celo zbirko razprav, tako svoj dnevnik za časa potovanja (Journal of researches in natural history and geology), več razprav o postaju koralnih otočij in mnogo študij o geologiji, posebno južne Amerike. Sem spadajo: Geological observation on volcanic islands (1842), Geological observations on South America. (1846). Pozneje imamo od njega več monografij, kot: „Monograph of pedunculated and sessile Cirripedia“ (1851—53), On fossil Balanidae (1854) in razpravo o ploditvi orhidej s pomočjo žuželk (On the various contrivances by which British and foreign orchids are fertilised [1862]) in o gibanju ovinjajočih se rastlin (The movements and habits of climbing plants [1863]). Med to dobo se je tudi oženil s svojo tetjo Emo Wedgwood, katere oče Jozva Wedgwood je bil njegov starci oče.

Vsa ta dela pa, ki jih je pisal ali že izdal med to dobo (1836—1859) pa so bila le priprava ali pripomoček za izdelavo dela „O postaju plemen“, katero je izdal vsled skoro enakih zaključkov Wallacejevih, ki je pri raziskovanju malajskih otokov prišel do istega prepričanja o nastaju plemen.

Ta velezanimiva knjiga, s katere vsebino se seznamimo pozneje kdaj, je vzbudila takoj veliko senzacijo in velik preobrat v filozofiji; tako, da je Dawid Strauss rekel: „Darwinizem je, čeprav v začetku skrivnega zakona med naravoslovjem in filozofijo, prvi otrok.“ In v resnici! Z darwinizmom se je takrat vzbujajoči se materializem krepko podprt in nastopil skupno z naravoslovjem svojo zmagostno pot k resnici. Z veseljem je vsak izobraženec proslavljal ta napredek, ki je prinesel luč in razsvetil temne pojme v naravoslovju in filozofiji, z jezo in žalostjo pa so gledali dualisti na ta pojav in ga kleli kot nasprotnika vere in stvarstvene zgodovine; dasi je Darwin sam skušal, da izenači kolikor mogoče zavajajoč nasprotstvo med vero in

kako je pisal „Slovenec“ o ljudeh, ki so se udeležili sprevoda po izvolitvi Hribarjevi!... A če bi „Slovenec“ ne gledal samo „grešnikov“ in „grešnic“ v drugem taboru in mislil malce tudi na razmene v lastni hiši, bil bi previdnej, kajti on je glasilo stranke, ki ji na vsaki svoji prireditvi dajejo velik kontingenčenske, ki ne pripadajo k mirnemu in tihemu delu udeležencev in ki gotovo niso ni intelektualno ni moralno više od n. pr. uenek više dekliške šole, hčera poštenih in uglednih rodin! In naj se nam ne prigovarja, da so bili ti nečuveni insulti na ženstvo pisani v hipni razburjenosti, kajti „Slovenec“ nadaljuje v svojem nekvalifikovanem početju in vse se zdi, da ne misli tako hitro ponehati ter da je zistem v tej blaznosti... In mi se obračamo tudi do onih pristašev „Slov. ljudske stranke“, ki so si ohranili kaj čuta o pristojnosti in umevanja naukov vere ljubezni in odpuščanja: roko na srce in povejte nam, je li sme čutek krščan in katolik govoriti, da človek, ustvarjen po božji podobi — pa bil ta človek tudi slučajno — učenka više dekliške šole v Ljubljani — ima „svinjsko dušo“?! Roko na srce pa odgovorite nam po duši!... „Rdeči prapor“, ki se mu gotovo ne da očitati, da bi simpatizoval z narodno-napredno stranko, pa piše: „V četrtek podvečer se je nekaj lepih in mladih deklet navduševalo za Hribarja. Človek, ki ima nekoliko razsodnosti, se ni jezil ob tisti metuljsko-mladinski navdušenosti, in če je imel po vrhu še kaj estetičnega čuta, je preslišal klicanje in je bil vesel tistih svežih nedolžnih obrazov, takoj tujih vsaki politiki, kakor je estetika tuja „Slovenca“. Ampak ljudje, ki že v otroku vidijo vlačugo, so izlili na te nedolžne „demonstrante“ celo jezero guojnice; polotroke, ki se jim komaj sanja o življenju, pošiljajo na ravnost v bordel! To bi še bilo; na vse zadnje je človek vajen, da vidi poleg sv. Antona ščetinasti simbol. Ampak podlosti je bilo še premalo: proti mlaodečnim navdušencem kliče „Slovenec“ vse duhovske in duhovne oblasti na pomoč. Ljudem, ki niso zakrivili drugega, nego da so mladi in veseli, žuga motnoki ministrant, da jih „zatoži“, da jim zagradi pot v prihodnost in jim ukrade mladost!... Početje „Slovenca“ je značilno za list in za stranko. Tako podlo se ne vede stranka, ki se docela zaveda svoje moči, svoje odgovornosti in svoje prihodnosti. Klerikalna stranka je bila poražena v Ljubljani — zavpila je kakor odrta in na to se je napotila v — bordel. Drugačni ljudje, drugačne šege! — Menimo, da tej sodbi treznomislečih listov ni treba dodajati nobenih pripomemb, saj je vsa poštrena slovenska javnost edina v obsodi podlih izbruhov blaznega fanatizma „Slovenčevih“ kreatur.

Kaznovani Štefe. Prejeli smo sledeče pismo: Cenjeni gospod urednik! V cunji, ki se imenuje „Slovenec“, se je Štefe prav grdo zlagal o renkontru z mojo osebo. Da popravim in izpopolnim „Slovenčev“ notico z dne 27. t. m., naj mi bo dovoljeno omeniti sledeče: Štefetu sem prisoli takoj klofuto, da mu je padel ščipalnik na tla. Nato me je hotel udariti s palico, kar sem preprečil s tem, da sem jo ujel in zlomil. Kakor divji je potem z eno polovicu zlomljene palice tolkel po meni, jaz sem mu pa udarce z drugo polovicu pariral. Štefe se laže, da sem bil naščkan! Zakaj jo je pa potem tako naglo odkuril? Med tem renkontrom je pa Štefetova milostiva iz svojih nežnih ust spustila name celo ploho psovki in se hotela s solnčnikom zakaditi vame; to je preprečil eden mojih spremjevalcev. Gleda opombe, da stanujem pri svojem bratu, omenjam, da sem že od oktobra 1. 1. stalno v Gradcu in da sem bil pri njem le na obisku. Vedel sem, da bo Štefe legal; a čudno je vendar, kajti drugače bi me lahko tožil, tako me pa na podlagi svoje zlagane notice ne more. Se že poznamo! S spoštovanjem vdani Teodor Pajk. Grdec, dne 30. maja 1907.

Včerajšnja procesija v Trnovem. Včeraj je bila, kakor vsako leto, procesija trnovske fare v Ljub-

jani. Kar obstoji Ljubljana, ni bilo še nikdar tako velike in veličastne procesije v Trnovem. Najstarejši ljudje nam to zatrjujejo, a stare in pobožne žene pa so se kar topile v rajski radosti, ko so videle, da je trnovska fara vse ljubljanske fare prekosila. Pomislite, 180 parov belo oblegenih deklic s svečami v roki je korakalo v sprevodu. Žene vseh stavov so nosile sveče in jih darovale cerkvi. Sprevd je bil dolg, da ga nisi mogel pregledati; po ulicah in cestah, koder se je pomikal, pa je bilo na tisoče in tisoče ljudstva. Trnovci in Krakovci še kaj takega niso doživeli, in so ponosni, da je njih fara tako zaslovela, odkar je tako sijajno zmagala narodno-napredna stranka.

Maščevanje trnovskih klerikalcev v Ljubljani. Zadnja zmaga narodno-napredne stranke tako jezi trnovske klerikalce, da so kar pamet izgubili in da govoré, da od tistega časa, odkar je postal župan Ivan Hribar državni poslanec, ne marajo več za cerkev. Nekateri klerikalci so to res javno pokazali. Dva klerikalca, ki sta prej nosila na dan sv. Rožnika Telesa pri procesiji nebo, odrekla sta letos to službo; drugi klerikalci niso hoteli svetiti; pravijo, da jih je sram, ker so s kaplanom pri zadnjih volitvah pogoreli. Ali zdaj v Trnovem vladajo naprednjaki in ti so poskrbeli za red. Oglasilo se je mnogo naprednih najdolžnejših trnovskih posestnikov, ki so bili pripravljeni streči pri procesiji in so to tudi res storili. Trnovci in Krakovci, le tako naprej in zmaga bode povsod naša.

Kaplan Köchler je najslabši reditelj. Kaplan Köchler je pri zadnjih državnozborskih volitvah mnogo agitiral in da je bil slab agitator, pokazale so volitve. Tri leta je pripravljal trnovske volilce, ali mož je bil nespreten, in se mu je vse izjavilovo. Naprednjaki še agitirali niso, in so vendar sijajno premagali klerikalce. Kaplan Köchler je tudi pri procesiji pokazal, da je popolnoma nesposoben za reditelja. Stal je kje v kakem kotu, prav daleč za procesijo in je debelo gledal ogromno množico ljudstva, ki se je včeraj zbrala v Trnovem. Bil je kar iz sebe, ko je videl toliko ljudi, a da ga nihče ni niti pogledal niti pozdravil. To ga je tako poparilo, da je pozabil skrbeti za red in da se za procesijo niti zmenil ni.

Vsakdo hoče biti zdaj naprednjak. Nikjer niso zadnje državnozborske volitve tako močno vplivale na klerikalce, kakor ravno v Trnovem. Tu so naprednjaki sijajno zmagali, klerikalci pa so se poskrbili in se še v gostilne ne upajo, tako jih je sram. Mnogi klerikalci pa zdaj pravijo, da niso več klerikalci, da nočajo biti klerikalci, ker so izprevideli, da klerikalna stranka ni za meščana. Ako bi danes bile zopet volitve v Trnovem, pravijo, da klerikalci niti 50 mož ne spravijo skupaj. Ljudem se odpirajo oči.

Nadebudni germančki. Včeraj so pri sprehodu v tivoljskem gozdu nemški dijaki, med katerimi je bil tudi eden stare kranjske modre krvi, (ime si še prihranimo za pozneje) brez vsakega povoda ozmerjali nekega mirnega slovenskega uradnika z „windicher Hund“. Svetujemo, posebno pa še modrokrvnim, da naj se obnašajo tako mirno in dostojno, kakor se Slovenci v Gradcu in na Dunaju. Pri navedenem slučaju pa se imajo mlečnozobi germančki zahvaliti le hladnokrvnosti inzultiranega uradnika, ker sicer bi bili prišli domov vsak le z enim očesom.

Promocija. Dne 18. t. m. je bil na vseucišču v Gradcu promoviran doktorjem medicine g. Edvard Šerk, sin veletržca in župana v Cerknici. Čestitamo!

Notarska vest. Za substituta odišlega notarja g. Gustava Omahna v Postojni je imenovan od c. kr. dež. sodnije v Ljubljani notar dr. Alojzij Žnidarič v Ilir. Bistrici, ki bo od 31. t. m. dalje uradoval v prejšnji notarski pisarni v Postojni.

Iz davčne službe na Štajerskem. Davčni oficijal Al. Knez je postal kontrolor, Anton Stepić pa oficijal.

Umrl je danes po daljši, mučni bolezni g. Matej Ravnikar, gostilničar pri „Virantu“ in izvozec na Sentjakobskem trgu. Pokojnik je bil zvest pristaš narodno-napredne stranke in je šel volitv župana, dasi je bil že na smrt bolan. Bodl vremu somišljeniku blag spomin! Pogreb bo jutri v soboto popoldne ob petih. Naprednjaki, zlasti iz Šentjakobskega okraja, se vabijo, da se pogreba udeleži v čim največjem številu.

Umrl je danes zjutraj po dolgi bolezni gospa Karolina Travner, rojena Obreza, soproga deželnosodskega svetnika g. dr. Travnerja. Blagi in občespoštovani gospode bodo hrabren prijazen spomin!

„Ljudski tabor“. K vrtni veselicu „Ljubljanskega Zvona“ v nedeljo na vrto „Narodnega doma“ se naznana, da se posebna vabilna ne razpoljajo in da je na veselico vabljeno vsakdo, kdor si želi uspešnega razvedrila. Društvena godba se popolni s tujimi možmi, tako da bo igrala lahko najboljše in najtežje skladbe. Pevski zbori „Hercegovska“, „Bolgarska davorija“ in „Gorski kraj“ s tenor-solo, ki jih poje pevski društvo „Ljubljanski Zvon“, obetajo biti na višku popolnosti. Zatorej: v nedeljo popoldne vsi v „Narodni dom“!

Pred upravnim sodiščem se bo dne 15. junija razpravljalo o pritožbah ravnatelja Lapajneta v Krškem in Ivana Petkovška v Ljubljani zaradi premalo odmerjene pokojnine.

Južna železnica je imela v sredo na Dunaju občni zbor. Predsednik je povedal, da so leta 1906 dosegli dohodki najvišjo dosedanje sveta. Zato pa so bili tudi prometni izdatki neizmerni, namreč $6\frac{1}{2}$ milijona K. A narasli so za več kot 10%.

Težka telesna poškodba.

Ko je včeraj v Rožnji dolini skladisčni delavec Anton Polaj v Krajevi hiši miril dva fanta, ki sta se tepla, ga je neki Eržen tako udaril po glavi, da se je nezavesten zgrudil na tla in so ga morali prepeljati z rešilnim vozom v deželno bolnišnico ter je malo upanja, da bode še okreval.

Prepir s smrtnim izidom. V Podmolniku v ljubljanski okolici je v nedeljo pilo žganje več fantov, med njimi tudi gostač Andrej Lampel iz Sadne vasi. Kar je nastal med njimi prepir, v katerem je žganekuhar Keber sunil Lampla v prsi, da je padel znak nazaj. Ker je Lampel znova sitnost stresal in zgrabil Kebra za urino verižico, priložil mu je ta par krepkih zaušnic. V tem trenutku je padel tepenec na tla in izdihnil. Sodno raztelesenje je dognalo, da se mu je zlomil tilnik.

Tečaj za pridelovanje krme, ki se je priredil na kmetijski šoli na Grmu dne 27. in 28. maja, je dovršilo 12 udeležnikov. Pri tej priliki so si udeležniki ogledali razne deteljne mešanice v poskuševališču in na šolskih njivah, kakor tudi šolske travnike, ki kažejo vsled skrbnega dela in dobrega gnojenja res nenavadno lepo. Udeležniki so z vsem zanimanjem sledili pouku in se ponovno izražali, da bi se tudi zanaprej priredili taki tečaji na Grmu.

Telovadno društvo „Sokol“ v Idriji priredi v nedeljo, dne 2. rožnja, t. l. vrtno veselico pri br. Premersteinu v Jeličnem vrhu. Začetek ob 3. popoldne. Vstopnina 30. vin. za osebo. Godbo oskrbi sl. Godbeno društvo v Idriji. K obilni udeležbi vabi vladivo odbor. V slučaju slabega vremena se vrši veselica dne 9. rožnja.

Slovensko gledališče v Trbovljah. Na povebilo iz Trbovlj prirede naši gledališki igralci na povratku v Ljubljano dne 4. junija gledališko predstavo v Trbovljah. Upozori se veseloigra „Huzarji“, po Mosenthalu, priredil pa so z obozničnikom. Začetek predstave zvečer ob četrt na devet pri g. Forti v Trbovljah.

Gostovanje članov slovenskega gledališča v Mariboru. Slovenski gledališki igralci iz Ljubljane uprizore v Mariboru v „Narodnem domu“ v soboto 1. junija „Elgo“, v nedeljo 2. junija pa „Na letovišču“. Začetek oben predstav ob osmih zvečer.

† Radoslav Škoflej. Umrl je 30. maja t. l. v Vojniku pri Celju g. R. Škoflej, umirovljen nadučitelj. Služboval je med drugim na Vrancem, v Mozirju, v Braslavčah, Lehnu in naposled pri Sv. Duhi na Ostrom vrhu v arveškem okraju. Bil je izborni učitelj, blag in kremenični značaj. Ranjki je moral radi svojega odločno narodnega čuta in delovanja prebiti marsikaj hudega, a vdal se ni. Bodl vremu mož blag spomin!

Stalno slovensko gledališče s stalnimi igralci namenjajo ustanoviti v Trstu. Jutri ima „Dramatično društvo“ v Trstu občni zbor, kjer se bo razpravljalo definitivno o tem vprašanju. Stalno gledališče v Trstu bi bilo velikega kulturnega pomena in le želeti bi bilo, da se ugodno reši to vprašanje.

Razpečavanje penarejnih bankovcev. Včeraj popoldne se je o tej stvari končala razprava proti 8 obtožencem. Tarolli, Suppa in Zötter so bili oproščeni. Košič je dobil 18 mesecev, Catturani 3 leta in Martinio 2 leti in sicer zaradi zločina goljufije. Barnaba in Maljica sta pa bila obsojena zaradi prestopka goljufije in sicer prvi na 2 meseca, drugi pa na en mesec.

Samomor. V Barkovlu pri Trstu si je vpokojeni Lloydov kapitan Al. Brelich napolnil žepo s kamenjem ter skočil v morje. Vzrok samomora je bila huda nervoznost.

Očeta zakljal. 43letnega občinskega sluga v Proseku Franca Grmekja je njegov lastni sin petkrat zabodel z nožem, da je za rameni umrl v tržaški bolnici.

Brzoporno vožnje iz Trsta v Motovideo in Buenos Aires s postajo v Napolju uvede redno vsaki mesec „Austro-American“. Potrebeni parniki se že izdelujejo.

Umrl je v Kopru upokojeni višji ravnatelj ondotne kaznilnice Fr. Šegula.

Koprski učiteljiščniki priredi ob sklepu šolskega leta kot občajno svoj koncert in sicer v Trstu (pri Sv. Ivanu) dne 14. julija t. l. Natančen spored se objavi svoječasno.

Izobraževalno, zabavno in podporno društvo „Zvezda“ na Dunaju priredi v nedeljo, dne 2. rožnja na Giesshübl ob juž. žel. izlet.

Vandalizem. V noči od 25. na 26. t. m. in v včerajšnji noči je drhal pijnih razgrajačev glede takozvanih garancij najbrže že 8. junija cesarsko predskrbo v svrhu, da se predloži parlamentu. To se sklepa tudi iz tega, ker je minister Andrassy sprejel vabilo na dnevnostne manjšine. Tudi češki anarhisti so poslali skupščini pismo, v katerem jo zagotavlja, da se bodo tudi oni borili za načrno prava.

Budimpešta 31. maja. Cesar poveri baje zastopstvo pri kronaških svečanostih nadvojvod Jošipu.

Budimpešta 31. maja. V počasnih krogih se zatrjuje, da bo dobila predloga glede takozvanih garancij najbrže že 8. junija cesarsko predskrbo v svrhu, da se predloži parlamentu. To se sklepa tudi iz tega, ker je minister Andrassy sprejel vabilo na dnevnostne manjšine. Tudi češki anarhisti so poslali skupščini pismo, v katerem jo zagotavlja, da se bodo tudi oni borili za načrno prava.

Petrograd 31. maja. Car Nikolaj je podelil francoskemu predsedniku Fallierisu red sv. Andreja. Red bo predsedniku izročil ruski poslanik v Parizu Nolidov.

vanja sta se udeležila tudi ministra dr. Páčak in dr. Foč.

Dunaj 31. maja. V nemškem taboru je nastala silna zmešjava in zelo dvomljivo je, da bi se posrečilo ustanoviti enoten nemški napredni klub. Položaj je zelo kritičen, ker je nastopil dr. Gross z vso odločnostjo proti temu, da bi se v ta klub sprejeli dunajski napredni poslanci dr. Kuranda in drugovi.

Praga 31. maja. Češka šolska družba „Matica školska“ je imela včeraj svojo letno skupščino. Na skupščino je poslalo 20 čeških socialnodemokratskih poslancev oprostilna pisma, v katerih zatrjujejo, da se bodo z vso odločnostjo borili v parlamentu za upravičene narodne zahteve in da se bodo zlasti zavzemali za češke narodnostne manjšine. Tudi češki anarhisti so poslali skupščini pismo, v katerem jo zagotavlja, da se bodo tudi oni borili za načrno prava.

Budimpešta 31. maja. Cesar poveri baje zastopstvo pri kronaških svečanostih nadvojvod Jošipu.

Budimpešta 31. maja. V počasnih krogih se zatrjuje, da bo dobila predloga glede takozvanih garancij najbrže že 8. junija cesarsko predskrbo v svrhu, da se predloži parlamentu. To se sklepa tudi iz tega, ker je minister Andrassy sprejel vabilo na dnevnostne manjšine. Tudi češki anarhisti so poslali skupščini pismo, v katerem jo zagotavlja, da se bodo tudi oni borili za načrno prava.

Pozor ljubljanski izletniki! Gostilna Dolničar v Šmartnem ob Savi je zopet otvorjena!

Zahvala.

Olepševalno društvo v Škoji Loki tem potom izreka najiskrenje zahtavo slavnemu "Okrajski hraničnici in posojilnici" v Škoji Loki izredni veleodruštvo dar 300 krov v delno pokritje stroškov za napravo ščetališča "Zvezda".

Skofja Loka, 29. maja 1907.

Slavko Flis
predsednik.

Zahvala.

Slavna "Notranjska posojilnica" v Postojni je ob svojem letnem zaključku blagovila podariti "Prostovoljnemu gasilnemu društvu v Hruševju" 50 krov podpore.

Odbor društva se tem potom vdano zahvaljuje vrli napredni "Notranjski posojilnici" za tudi velikodušni dar, ter kliče: Ščrčna hvala!

Hruševje, dne 25. maja 1907.

Edward del Linz, Anton Milharčič,
t. č. tajnik, t. č. načelnik.

Umrl so v Ljubljani.

Dne 27. maja: Jera Kmet, gostija, 54 let, Radeckega cesta št. 11. Caries multilocularis. — Julijana Aljaš, Šivilja, 61 let, Zaloška cesta št. 5, otrpenje srca. — Ignacij Florjančič, sprejemnik, 68 let, Dunajska cesta št. 31, ostarelost.

Dne 28. maja: Fran Kastel, delavec, 53 let, Sv. Petra cesta št. 52, pijučnica. — Fran Savinšek, delavec, 54 let, Opekarska cesta 32, jetika.

V deželnih bolnicah:

Dne 23. maja: Jurij Skopec, kajžar, 68 let, ostarelost.

Dne 24. maja: Štefan Šeligo, brusač, 19 let, jetika. — Marija Gruden, kajžarjeva žena, 65 let, srčna hiba.

Dne 26. maja: Vincencij Strel, gostač, 68 let, Fractura bascos crami.

Dne 27. maja: Ana Kozljancič, delavčeva hči, 1 let, jetika.

Meteorološko poročilo.

Vrhina nad morjem 682 Srednji tračni tlak 7860 mm

m	Stanje baro- metri- čno vzpona- vanja	Tempa- tura v mm	Če- rno vzpona- vanja	Vetrovi	Nebo
29. 9. av.	7314	192	sl. vzhod	oblačno	
30. 7. sj.	7342	140	sr. jizvh.	dež	
2. pop.	7351	136	sl. izah.	oblačno	
9. av.	7347	132	sl. jzvh.	oblačno	
7. zi.	7342	107	brezvetrovno	jasno	
2. pop.	7321	225	sr. jug.	pol. oblač.	
Srednja predvzeta včerajšnja in včerajšnja temperatura: 19.6° in 13.6°; norm.: 15.7° in 15.8° Padavina v 24 urah 4.4 mm in 2.5 mm.					

Odvetniški uradnik

izvežban v knjigovodstvu, malem konceptu ter nekoliko v strojepisu, išče službe. Nastop takoj. 1757-2

Naslov pove upravnost "Slov. Naroda".

Učenca

ki ima veselje do kovačke obrti, sprejme takoj 1772-2

Anton Jakomini

kovački mojster v Kočevju.

Za letoviščarje

se odda več

stanovanj

s 3 oziroma 4 sobami in kubinjo v novi hiši že s 1. junijem t. l. Ker so prostori tako prostorni, zadostuje za vso družino 1 soba, kuhinja in shramba. V hiši je tudi ledenična. Sprejemajo se tudi samci, ki dobijo na zahtevanje hrano v hiši.

Več pove Kolenc v Gorčanah pri Medvodah. 1700 3

Veliko presenečenje.

V življenju ne več te priložnosti!

600 kom. le gld. 1.95.

1 krasna poplačena preciz. ankerca z verižico, natančno idoča, za kar se jamči 2 leti, 1 modna svilnata gosposka kravata, 3 komadi najinejših žepnih robov, 1 mičen prstan za gospode z imit. dragim kamenom, 1 mična eleg. damska nakita garnitura, obstoječa iz 1 prekrasnega koljetja iz orientalskih biserov, mod. damski nakit s pat. zaklepom, 2 eleg. damske zapenitice, 1 par uhanov s pat. kaveljnom, 1 krasno toaleno žepno zrcalo, 1 usnj. denarnica, 1 par manštejn. gumbov, 3 stop. doublezlo s pat. zaklepom, 1 eleg. album za razglednice, najlepši pogledi sveta, 8 šaljivi predmeti, velika zabava za mlado in staro, zelo praktičen ljubavlinski spisovnik za gospode in dame, 10 dopisn. predmetov in še 500 v hiši neutripljivih predmetov. Vse skupaj z uro vred, ki je sama ta denar vredna, stane samo gld. 1.95. — Pošilja proti pozvetju ali vnaprej, poslanemu denarju dunajske osrednje razpoložljivina

H. WACHTEL, Krakov Štev. 2.

N. B. Za neugajajoče denar nazaj. 1784

Vinorejska zadruga v Brežicah
ima na prodaj čez 100 hektolitrov odbrane, izbornega belega in rdečega

vina.

Ceva od 50 K za hektoliter naprej.
Vzoreci se ne pošiljajo. 1790

Dabilo

rednemu občnemu zboru
ki se bude vršati
v četrtek, dne 13. junija 1907
po naslednjem sporedru

v dvorani „Narodnega doma“ v Mariboru:

Od 8. do 10. ure podneva predavanja in pogovori o raznih zadružnih zadevah zlasti o točkah:

1.) Zakon o konverziji hipotečnih terjatev od 22. februarja 1907 drž. zak. štev. 48. (Poročalec: Dr. Franjo Rosina.)

2.) Kako naj nadzorstva in računski pregledovalci izpolnjuje svoje dolžnosti? (Poročalec: Miško Reicher.)

3.) Razlaganje ustroja Raiffeisenovih in Schulze Delitschevih posojilnic. (Poročalec: Franjo Jošt.)

4.) Poročilo nadzorstva in odobrenje računskega zaključka in bilance za leto 1906.

5.) Določitev obresti deležem in porabe dobička.

6.) Odobruje pravilnika ter podreditve odbora podružnice za Koroško.

7.) Raznotrosti.

K mnogobrojni udeležbi vabi vse svoje p. n. zadruge 1803

načelnstvo Zadržujoče Zveze v Celju

reg. zadruge z omejeno zavezo.

Mihail Vošnjak Franjo Jošt
predsednik. pis. ravnatelj.

Opomba: Občnega zobra se sme udeležiti vsak član v Zvezi stojecih zadrug in se pričakuje tudi udeležbo naših gospodov poslanev. Oni p. n. gg udeleženje občnega zobra, ki žele da se naroči skupni obed v gostilni „Narodnega doma“, naj pripravijo svoja imena na naslov: G. Miško Reicher, knjigovodja Posojilnice v Mariboru. — Skupni obed stane za osebo 2 K.

Ces. kr. avstrijske

Sprejme se tako krojaški pomočnik
za veliko ali malo delo. 1802 1
And. Lombar, Zgornja Šiška Štev. 89.

Hiša

je naprodaj v Zagorju ob Savi. Obstoji iz šestih sob, kuhinje, kleti in vrt. Hiša stoji sredi vasi Zagorje tik glavne ceste in je pripravna za vsako obrt, posebno za trgovino. — Naslov se izve v upravnosti "Slov. Naroda". 1783-1

Proda se iz proste roke zaradi smrti lepo ardirano

posestvo

ki je v dobrem stanju, na lepi legi, četrt ure boda oddaljeno od trga Konjice na Spodnjem Štajerskem, obstoječe iz nove, trdno zidana hiša (3 sobe, obokana klet in druge shrambe), iz hleva, svinjaka, rodovitnega sadonosnika, blizu 2 orala vinogradov, (1/3 novih nasadov amerikanca), nadalje njiv, travnikov in nekaj gozdova.

Več se izve pri gosp. Ivanu Šepicu v Konjicah ali pri posojilnični ravnotam. 1786-1

Društvena godba Goriče

priredi

v nedeljo, dne 2. junija t. l.

vrtni koncert

pri gosp. Josipu Jesihu
mesaru v Medvodah.

Pričetek ob 3. uri popoldan.

K obilni udeležbi vabi najvlijudnejše Josip Bernik, gostilničar. 1799

10.000 parov čevljev!

4 pari čevljev samo 5.50 K.

Vsled ogromnega nakupa se odda za to nizko ceno: par moških in par ženskih čevljev, črnih ali rjavih na okrove z močno zbitimi podplatili, najnovejše oblike, dalje par moških in par ženskih modnih čevljev, elegantnih in lahkih.

Vsi 4 pari samo 5.50 K.

Za naročitev zadostuje dolgot. 1787 Razpošiljanje po povzetju.

Izvoz čevljev KOHANE, Krakov Št. 31.

Neugajajoče rad zamenjam.

Posteljno perje in puh

oprano in osnaženo 1/2 kg od 35 kr. naprej

807 13 prodaja

C. I. Hamann

v Ljubljani.

Velik

KONCERT.

Začetek ob poluosmih.

A. Seidel, hotelier.

Vsako soboto in nedeljo sveže „bavarsko pivo“.

Nova pravoslavna knjiga

v slovenskem jeziku:

Civilno-pravdní red in sodni pravilnik

z dne 1. avgusta 1895, z uvodnima zakonom, z drugimi zakoni, ukazi in razpisi civilnopravnega obsega ter odločbami najvišjega sodišča, z dodatki itd. — Obseg XII + 900 str., cena vez. 8 K, po pošti 55 h več.

Knjiga se naroča pri dru. Ed. Volčiču v Rudolfovem (Kranjsko)

ali pa pri knjigotržcih.

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Pedražica v SPLJETU.

Delniška glavnica K 2.000.000.

priporoča k žrebanju dne 1 junija 1907 promese

na državne srečke iz l. 1864 cele po K 20—, polovice K 11—,

glavni dobitek K 300.000.

Vloge na knjizice in tekoči račun obrestuje od dne vloge do dne vzdiga po 4 1/4 %. Rentni davek plača banka sama.

Lastnina in isk „Narodne tiskarne“

Indajatelj in odgovorni urednik: Baste Pustolešek.

2 vajenca

se tako sprejmeta v trgovino z mešanim blagom na drobno in debelo v. ŠKERL, Ig pri Ljubljani. 1782 2

Obvestilo.

Oton Ramov